

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้าง
ความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The Development of Training Curriculum According to Cyber Friendly School
Program to Promote Digital Empathy for Lower Secondary School Students

Received: July 18, 2024

Revised: September 20, 2024

Accepted: September 24, 2024

ชินวัฒน์ วาสนาเรืองสุทธิ*

Shinnawat Vassanaraengsutti

กอบสุข คงมนัส**

Kobsook Kongmanus

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม 2) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม 3) เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา มีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 35 คน ที่ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program แบบทดสอบวัดความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program แบบประเมินตนเองด้านความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า t-test (dependent) ผลการวิจัย พบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรม มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมและสาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางการวัดและประเมินผล และสื่อการเรียนรู้ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.42) ผลการทดลองนำร่องหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรม มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรมมีความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$) 3) ความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$)

*นักศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Master of Education Student Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Naresuan University, Thailand

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Advisor, Assistant Professor Dr., Department of Education Technology and Communications, Faculty of Education Naresuan University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: vshinvas@gmail.com

.....
คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม/ ความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล/ แนวคิด Cyber Friendly School Program

Abstract

The purposes were to: 1) developed curriculum and verify quality of training curriculum of Cyber Friendly School Program (CFSP), 2) experimented the training curriculum of CFSP and 3) evaluated the opinions of lower secondary school students towards the training curriculum of CFSP. The sample consisted of 35 seventh grade students and obtained by using purposive sampling. The research instruments were Training Curriculum of CFSP, pre-tests and post-test, Digital Empathy assessment and the students' opinion questionnaires. The data of this research were analyzed by mean, standard deviation, and t-test for dependent. The results at each step were presented as follows: 1) The training curriculum of CFSP was consisted of 7 parts: principles, objectives, course description, course structure and learning contents, measurement and evaluation, and learning materials were appropriated at the highest level ($\bar{x} = 4.66$, S.D = 0.42). The curriculum was then piloted for the further improvement. Its result was at high level of appropriateness and ready for the implementation. 2) The students have a capability after learning higher than pretest. And found that the digital empathy of students was the high level ($\bar{x} = 3.96$) 3) The evaluation of the curriculum found that the satisfaction of students was at high level ($\bar{x} = 4.37$)

Keywords : Training Curriculum/ Digital Empathy/ Cyber Friendly School Program

บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศก้าวหน้าขึ้น ทำให้การระรานทางไซเบอร์ หรือ Cyberbullying ได้ขยายตัวผ่านโลกไซเบอร์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งการระรานลักษณะนี้มักกระทำซ้ำๆ ไปยังเหยื่อ หรือผู้ที่ถูกระราน โดยผู้รังแกจะเปิดเผยหรือปิดบังตัวตนก็ได้ วิธีการคือ ส่ง โพสต์ หรือแชร์ข้อมูลด้านลบ เป็นเท็จ หยาดคาย และทำร้ายจิตใจผู้อื่น บางครั้งการระรานทางไซเบอร์เลยไปถึงระดับที่ผิดกฎหมาย หรือเป็นอาชญากรรมได้ ซึ่งความน่ากลัวของการระรานทางไซเบอร์ที่เพิ่มมากขึ้นหลากหลายมิติ เนื่องจากโลกไซเบอร์สามารถส่งต่อข้อมูลไปยังบุคคลอื่นได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ส่งผลกระทบทางจิตใจต่อผู้ถูกระรานอย่างร้ายแรงจนอาจนำไปสู่ภาวะโรคซึมเศร้าอันเป็นปัญหาทางจิตและการฆ่าตัวตายขึ้นโดยปัญหาเหล่านี้กำลังกลายเป็นปัญหาใหญ่ที่เพิ่มจำนวนและทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทุกขณะซึ่งปรากฏการณ์การระรานทางไซเบอร์ได้สร้างผลกระทบในกลุ่มวัยรุ่นหลายประเทศทั่วโลก จากรายงานของหน่วยงาน ETCB Organization (End To Cyber Bullying) ที่ได้รวบรวมสถิติการระรานทางไซเบอร์ของวัยรุ่นในประเทศต่างๆ ไว้ตามปีที่ได้สำรวจดังนี้ โปแลนด์ (2009) 52 % ของวัยรุ่นโปแลนด์อายุ 12-17 ปีที่ใช้อินเทอร์เน็ต เคยถูกล่วงละเมิดผ่านทางเว็บ หรือโทรศัพท์มือถือ สเปน

.....
(2010) 25 –29% ของวัยรุ่นถูกระรานผ่านทางโทรศัพท์มือถือ หรืออินเทอร์เน็ต เกาหลีได้ (2010) 3 ใน 4 ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเกาหลีใต้เคยตกเป็นเหยื่อของการถูกระรานทางไซเบอร์ Michael Nuccitelli (2013) ได้วิเคราะห์ไว้ว่าหากสังคมไม่เร่งแก้ไขการถูกระรานทางไซเบอร์ตั้งแต่ตอนนี้ ในปี 2020 จะถูกประกาศเป็นโรคระบาดทางดิจิทัล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (Office of the Basic Education Commission, 2023: 1-17)

ในขณะที่สังคมไทยกำลังพัฒนาเยาวชนให้เข้าถึงการสื่อสารด้วยอินเทอร์เน็ตและมีทักษะในการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล แต่ก็มีเด็กจำนวนไม่น้อยที่เสี่ยงต่อการใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิด เช่น การถูกระรานทางไซเบอร์ ในปัจจุบันประเทศไทยมีการถูกระรานทางไซเบอร์ในลำดับที่ 5 ของโลก ซึ่งปัญหาการตกเป็นเหยื่อการถูกระรานทางไซเบอร์ที่เด็กและเยาวชนไทยกำลังเผชิญอยู่นั้น เป็นปัญหาเดียวกันกับเด็กและเยาวชนในประเทศออสเตรเลียเผชิญอยู่ จากข้อมูลจาก Office of the eSafety Commissioner ของออสเตรเลีย พบว่า ในปี 2017 เด็ก 1 ใน 5 คนได้รับผลกระทบจากการถูกระรานทางไซเบอร์ กว่า 44% รายงานถึงประสบการณ์ลบขณะท่องโลกออนไลน์ในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา 15% ในนั้นถูกหลอกหรือล่อลวงละเมิดออนไลน์ ชาวออสเตรเลียมากกว่า 1 ใน 3 เคยถูกหลอกในโลกออนไลน์ 30% เป็นเพศหญิงที่ถูกคุกคามกว่า 44% พบเจอประสบการณ์ไม่ดีขณะใช้งาน 53% ถูกระรานทางไซเบอร์ 21% ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศออนไลน์ (eSafety Commissioner, 2023) จากสถิติการถูกระรานทางไซเบอร์ดังกล่าว ทาง The University of Western Australia, Edith Cowan University, Flinders University และ Curtin University of Technology ได้ร่วมกันสร้างและพัฒนา Cyber Friendly School Program เพื่อให้ทุกโรงเรียนในออสเตรเลียนำโปรแกรมนี้ไปใช้ในการป้องกันการถูกระรานทางไซเบอร์ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งโปรแกรมนี้ประสบความสำเร็จ จากสถิติการตกเป็นเหยื่อในโลกไซเบอร์ที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับโปรแกรมป้องกันการถูกระรานที่ใช้ในโรงเรียนมาก่อนหน้านี้ และด้วยเหตุผลเหล่านี้ ทางผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิด “5Cs” ของ Cyber Friendly School Program มาพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมภายใต้ชื่อ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมออนไลน์และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนห่างไกลจากการถูกระรานทางไซเบอร์ และเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอกอกรพระ จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนากลาง โดยวิธีการเลือกแบบ
เจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 35 คน

2. เครื่องมือวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

**2.1 หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้าง
ความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น** ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด
Cyber Friendly School Program และข้อมูลของการศึกษาความต้องการเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลก
ดิจิทัล รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม

2.1.2 สร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอน
2.1.1 ซึ่งสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ได้ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม
2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม 3) คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรฝึกอบรม 4) โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม
5) แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม 6) แนวทางการวัดและประเมินผล และ 7) สื่อการเรียนรู้ โดยกำหนด
โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เป็นเวลา 12 ชั่วโมง และดำเนินการสร้างแผนการจัดการอบรมทั้งหมด 5 แผนด้วยกัน
จากนั้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอแนะนำ แล้วนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

2.1.3 นำหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เสนอต่อ
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert)

2.1.4 นำหลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมแล้วกลับมาปรับปรุงแก้ไข
ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและจัดทำเป็นหลักสูตรที่สมบูรณ์พร้อมนำไปใช้ต่อไป

**2.2 แบบวัดความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เป็นแบบทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียนแบบปรนัย 4 เลือก** ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.2.1 กำหนดจุดประสงค์ในการพัฒนาแบบทดสอบ โดยกำหนดจุดประสงค์
การเรียนรู้ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจตามเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School
Program เป้าหมายของโปรแกรมนี้คือสร้างภูมิคุ้มกันการถูกระรานทางไซเบอร์ให้กับนักเรียน

2.2.2 กำหนดกรอบเนื้อหาของแบบทดสอบ เป้าหมายของหลักสูตรฝึกอบรมตาม
แนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล ประกอบด้วยความรู้
เรื่องภูมิคุ้มกันการถูกระรานทางไซเบอร์ 5Cs คือ 1) Contexts: บริบทของการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คที่ 2) Contacts:
การติดต่อสื่อสารในโลกดิจิทัล 3) Confidentiality: ความปลอดภัยแห่งศตวรรษที่ 21

.....
4) Conduct: “ประตูที่เราเลือกเองได้ว่า อยากจะเข้าไปพบกับอะไร” และ 5) Content: นักเรียนจะรับมือกับการถูกระรานทางไซเบอร์อย่างไร?

2.2.3 จัดทำตารางวิเคราะห์โครงสร้างของแบบทดสอบตามผลการเรียนรู้และสร้างข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ตามจุดประสงค์การเรียนรู้และสร้างข้อสอบจำนวน 60 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในลักษณะตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน

2.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.2.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาลักษณะการใช้คำถาม การใช้ภาษาที่ถูกต้องและพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ บุญชม ศรีสะอาด (Srisa-ard, 2010: 86) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence) ใช้เกณฑ์พิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าแบบทดสอบมีความตรงสามารถนำไปใช้ได้ ปรากฏว่าข้อสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 48 ข้อ จาก 60 ข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งแบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.60- 1.00 ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีความตรง

2.2.6 นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกที่มีการกำหนดเกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่าแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้มีค่าความยากง่าย (P) 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (B) 0.21-0.90 จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์และมีคุณภาพดี ครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ

2.2.7 นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้สูตรคำนวณตามวิธีของ Lovett แล้วจัดทำแบบทดสอบความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

2.3 แบบประเมินความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล เป็นแบบประเมินตนเองแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลเพื่อกำหนดประเด็นการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย (1) การเห็นอกเห็นใจถึงด้านการคิด (2) การเห็นอกเห็นใจถึงความรู้สึกด้านอารมณ์ (3) การเห็นอกเห็นใจถึงความรู้สึกด้านพฤติกรรม

2.3.2 สร้างเกณฑ์ประเมินความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล โดยกำหนดลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 30 ข้อ

2.3.3 นำแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลฉบับร่าง นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความครอบคลุม ความเหมาะสม และความตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3.4 นำแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเกณฑ์ใน

.....
การประเมินกับระดับคะแนนและภาษาที่ใช้ โดยการหาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ได้จำนวน 25 ข้อ

2.3.5 นำแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปจัดทำแบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบความรู้ก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบวัดความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program และแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 ชั่วโมง รวม 2 วัน
3. ทดสอบความรู้หลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบวัดความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program และแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล ซึ่งเป็นชุดเดียวกับก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาค่าคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program จากแบบประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program และแบบประเมินความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติทดสอบ t - test แบบ Dependent

ผลการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 7 องค์ประกอบ ดังนี้

(1) หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม

แนวคิด Cyber Friendly School Program หรือ CFSP ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ร่วมกันพัฒนาระหว่าง The University of Western Australia, Edith Cowan University, Finders University และ Curtin University of Technology นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจาก Western Australia Health Promotion Foundation เพื่อแก้ปัญหาการถูกระรานทางไซเบอร์ของเยาวชนในประเทศออสเตรเลียซึ่งถือว่าเป็นปัญหาด้านสุขภาพจิตในระดับประเทศ ในช่วงปี 2550 – 2553 โดยมีโรงเรียนต่าง ๆ มากกว่า 35 โรงเรียน ส่งนักเรียนช่วงอายุ 13-14 ปี กว่า 3,000 คนเข้าร่วม ซึ่งสามารถช่วยลดสถิติการเกิดการถูกระรานทางไซเบอร์ในประเทศลงได้ สำนักงานกองทุนส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพได้กล่าวไว้ว่า ความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล เป็นทักษะที่ช่วยให้เราใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม รู้จักการสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยมารยาทอันดี รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราโดยเข้าอกเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้ที่มีความแตกต่างจากเรา ไม่เพิกเฉยเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับการปฏิบัติอย่างไม่

.....
ถูกต้องในสังคม และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น ซึ่งการจัดหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program หรือ CFSP เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลขณะใช้โซเชียลมีเดีย ก็จะช่วยแก้ปัญหาการถูกรังแกทางไซเบอร์ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นลงได้

(2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาให้นักเรียน (2.1) มีภูมิคุ้มกันการถูกรังแกทางไซเบอร์ (2.2) มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้เครือข่ายโซเชียลที่ถูกต้องและปลอดภัยได้ (2.3) เสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล

(3) คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรฝึกอบรม (ระยะเวลา 12 ชั่วโมง)

ศึกษา อธิบาย แก้ปัญหา วิเคราะห์หลักการใช้เครือข่ายโซเชียลที่ปลอดภัย การเข้าถึงการสื่อสารชนิดต่างๆในโลกออนไลน์ได้อย่างปราศจากความเสี่ยง การควบคุมพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียผ่านกรณีศึกษา มารยาททางอินเทอร์เน็ต การเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างไรให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ที่ดี การรักษาร่องรอย ความเป็นส่วนตัว สมรรถนะสังคม รวมถึงป้องกันการถูกคุกคามความเป็นส่วนตัวในโลกดิจิทัล อัตลักษณ์ดิจิทัลกับตัวตนที่แท้จริง ความรับผิดชอบในโลกออนไลน์ ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม การสร้างความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงทางไซเบอร์ การระรานทางไซเบอร์ที่คุ้นเคยแต่ไม่ควร คั่นชิน วิธีการแก้ปัญหาเมื่อถูกรังแกและเพื่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล

(4) โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

เนื้อหาหลักสูตร	ระยะเวลา (ชั่วโมง)
ปฐมนิเทศ และทำแบบวัดความรู้และแบบวัดความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลก่อนเรียน	1
1. Contexts: บริบทของการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค	2
2. Contacts: การติดต่อสื่อสารในโลกดิจิทัล	2
3. Confidentiality: ความปลอดภัยแห่งศตวรรษที่ 21	2
4. Conduct: ประตุที่เราเลือกเองได้ว่า..อยากจะทำอะไร	1
5. Content: นักเรียนจะรับมือกับการถูกรังแกทางไซเบอร์อย่างไร?	3
ทำแบบวัดความรู้และแบบวัดความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลหลังเรียน	1
รวม	12

(5) แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ประกอบไปด้วย 5 แผนการจัดการฝึกอบรม ดังนี้

แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 1 Contexts: บริบทของการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค มีเนื้อหาได้แก่
1) หลักการเลือกใช้อุปกรณ์สื่อสารที่ปลอดภัย 8 ชนิด 2) การเข้าถึง 6 เครื่องมือสื่อสารในโลกออนไลน์ และ 3) วิธีป้องกันตัวจากการใช้โซเชียลมีเดีย โดยจัดการฝึกอบรมโดยใช้วิธีการใช้ปัญหาเป็นฐานและกรณีศึกษา เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสถานการณ์ต่างๆ ในโลกไซเบอร์ รวมทั้งสามารถประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการเข้าถึงการติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต

.....
แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 2 Contacts: การติดต่อสื่อสารในโลกดิจิทัล มีเนื้อหาได้แก่
1) 9 พฤติกรรมต่อไปนี้ ควรแชร์หรือไม่ 2) คิดก่อนเชื่อ เช็กก่อนแชร์ และ 3) ตั้งสติหน่อยค่อยโซเชียล จัดการฝึกอบรมโดยใช้วิธีการใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อสอนให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณ ศึกษาและค้นคว้าถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบจากการเข้าถึงการสื่อสารชนิดต่างๆในโลกดิจิทัล รวมถึงรู้จักการเข้าออกเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจผู้ที่มีความแตกต่างจากเรา

แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 3 Confidentiality: ความปลอดภัยแห่งศตวรรษที่ 21 มีเนื้อหาได้แก่
1) 7 รูปแบบภัยคุกคามทางไซเบอร์ 2) รอยเท้าดิจิทัล และ 3) ข้อมูลส่วนตัวคืออะไร? จัดการฝึกอบรมโดยใช้วิธีการกรณีศึกษา ที่เน้นให้นักเรียนคิดเชิงบวกเพื่อร่วมกันเสริมสร้างให้เกิดความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล และสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น

แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 4 Conduct: “ประตูที่เราเลือกเองได้ว่า..อยากจะเข้าไปพบกับอะไร”
มีเนื้อหาได้แก่ 1) อัตลักษณ์ดิจิทัลกับตัวตนที่แท้จริง 2) ความรับผิดชอบในโลกออนไลน์ และ 3) ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม จัดการฝึกอบรมโดยใช้วิธีการใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจถึงการคิดก่อนแชร์และทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม และนำไปประยุกต์ใช้ในการเผชิญหน้ากับการถูกระรานทางไซเบอร์ ซึ่งเป็นเพียงสถานการณ์หนึ่งที่พบเจอได้ในโลกออนไลน์

แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 5 Content: นักเรียน จะรับมือกับการถูกระรานทางไซเบอร์อย่างไร?
มีเนื้อหาได้แก่ 1) กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางไซเบอร์ 2) การระรานทางไซเบอร์ และ 3) Stop Cyberbullying จัดการฝึกอบรมโดยใช้วิธีการใช้ปัญหาเป็นฐานและกรณีศึกษา เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจด้านความมั่นคงทางไซเบอร์ สามารถประเมินสถานการณ์ รวมถึงช่วยกันหาวิธีรับมือและเสริมสร้างจิตสำนึกและความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล

(6) แนวทางการวัดและประเมินผล

1. เปรียบเทียบความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล ด้วยแบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

(7) สื่อการเรียนรู้

เอกสาร/ตำรา สไลด์ประกอบการสอน ใบความรู้ ใบงาน และคลิปวิดีโอประกอบการสอน

ภาพที่ 1 ฟังมโนทัศน์หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ผลการหาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.42) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	หลักการและเหตุผล	4.80	0.30	มากที่สุด
2.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.60	0.62	มากที่สุด
3.	คำอธิบายหลักสูตรฝึกอบรม	4.64	0.44	มากที่สุด
4.	โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม	4.75	0.31	มากที่สุด
5.	แนวทางการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม	4.68	0.43	มากที่สุด
6.	แนวทางการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.76	0.54	มากที่สุด
7.	แนวทางการวัดและประเมินผล	4.40	0.29	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.66	0.42	มากที่สุด

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ความเหมาะสมของแผนการจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.42) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากผู้เชี่ยวชาญ

ลำดับที่	รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{x}$	S.D.	
1	แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 1	4.63	0.34	มากที่สุด
2	แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 2	4.60	0.39	มากที่สุด
3	แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 3	4.55	0.49	มากที่สุด
4	แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 4	4.58	0.44	มากที่สุด
5	แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 5	4.58	0.44	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.59	0.42	มากที่สุด

4. ผลการเปรียบเทียบความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลมีความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 แสดงผลเปรียบเทียบความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลก่อนเรียนและหลังเรียน

ลำดับที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	t	Sig.
1	ก่อนเรียน	16.34		
2	หลังเรียน	24.06	14.12	.000

5. ผลการเปรียบเทียบความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการทำแบบประเมินตนเอง พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 คะแนน และ 3.91 คะแนน ดังตารางที่ 4

ตาราง 4 แสดงผลความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program

ความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล	$\bar{x}$	
	ก่อน	หลัง
ด้านการคิด (Cognitive Empathy)	2.81	3.99
ด้านอารมณ์ (Affective Empathy)	3.26	3.99
ด้านพฤติกรรม (Behavioral Empathy)	3.00	3.91
เฉลี่ยรวม	3.02	3.96

6. ความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.26) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล

ลำดับที่	รายการประเมิน	n = 35		ระดับความเหมาะสม
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ด้านเนื้อหาสาระ	4.30	0.49	มาก
2	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.26	0.42	มาก
3	ด้านสื่อการเรียนรู้	4.39	0.49	มาก
4	ด้านการวัดและประเมินผล	4.36	0.54	มาก
5	ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.61	0.35	มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย	4.37	0.26	มาก

อภิปรายผล

1. หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรฝึกอบรม โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม แนวการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม แนวทางการวัดและประเมินผล และสื่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

.....
อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และนำไปทดลองใช้ได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม เนื่องมาจากผู้วิจัยศึกษาความต้องการความจำเป็นของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ผู้วิจัยรับผิดชอบทำการสอนถึงปัญหาที่นักเรียนพบในชีวิตประจำวันและต้องการให้จัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นพิเศษเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา พบว่านักเรียนดังกล่าว ระบุว่า การระรานทางไซเบอร์ เป็นปัญหาที่ต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นพิเศษเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเนื่องจากนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ในทางท่องโลกไซเบอร์ ทำให้มีประสบการณ์ที่ไม่ดี พบกับเหตุการณ์การระรานทางไซเบอร์ ไม่ว่าจะเป็นส่งข้อความ โฟสต์ หรือแชร์ข้อมูลด้านลบ เป็นเท็จ หยาดคาย และทำร้ายจิตใจ ซึ่งปัญหาเหล่านี้นักเรียนต้องการความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติ เพื่อเป็นพื้นฐานในการรับมือในชีวิตประจำวันต่อไป รวมถึงหลักสูตรฝึกอบรมมีลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Ortega-Ruiz, R., Del Rey, R. and A. Casas, S. (2012: 302-312) ที่ได้พัฒนางานวิจัย The ConRed Cyberbullying Prevention Program Ortega-Ruiz ที่เกี่ยวกับโปรแกรมป้องกันการระรานทางไซเบอร์ ที่มีโครงสร้างเป็นสามหน่วย ได้แก่ 1.) หน่วยอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโซเชียล 2.) ประโยชน์ของการใช้อินเทอร์เน็ตและเครือข่ายทางสังคมอย่างชาญฉลาดและดีต่อสุขภาพ 3.) การจัดการกับปัญหาโซเชียลเน็ตเวิร์กและการป้องกันการระรานทางไซเบอร์ และทำแบบฝึกหัดเรื่องการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ก และ และงานวิจัย Effects of Intervention Program Prev@cib on Traditional Bullying and Cyberbullying (Ortega-Baró et al, 2019: 527) ซึ่งเป็นการสร้างและพัฒนาโปรแกรม Prev@cib เพื่อป้องกันการระรานทางไซเบอร์โดยมีกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยวัยรุ่นอายุระหว่าง 12 ถึง 17 ปี จำนวน 660 คน ซึ่งบ่งชี้ว่าโปรแกรม Prev@cib มีประสิทธิภาพในการลดการระรานทางไซเบอร์ เนื่องจากมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่แสดงถึงประสิทธิผลของโปรแกรม เฉกเช่นเดียวกับ Tabby Improvement Program และ Cyber Friendly Schools Project

2. การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 35 คน พบว่ามีความรู้ตามแนวคิด Cyber Friendly School Program หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของญาณธิป วงศ์สุภา (Wongsupa, 2022: 427-445) เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อเสริมสร้างการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อเสริมสร้างการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 74.44/75.41 และ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับการสะท้อนคิด มีการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกในการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยและแนวคิด Longitudinal Impact of the Cyber Friendly Schools Program on Adolescents' Cyberbullying Behavior (Cross et al, 2016: 166-180) ที่ได้พัฒนาโปรแกรมเพื่อให้ทุกโรงเรียนในออสเตรเลียนำไปใช้ในการป้องกันการระรานทางไซเบอร์ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งโปรแกรมนี้ประสบความสำเร็จ จากสถิติการตกเป็นเหยื่อในโลกไซเบอร์ที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากการประเมินความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรม พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจในอยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในมากที่สุด คือ การฝึกอบรมทำให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย นักเรียนมีความสุขในการฝึกอบรมไม่เคร่งเครียด เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจและทำให้นักเรียนเกิดความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล และครูผู้สอนดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพาดา นวนลิน (Navanalin, 2021: 95-106) เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาการถูกกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พบว่าความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

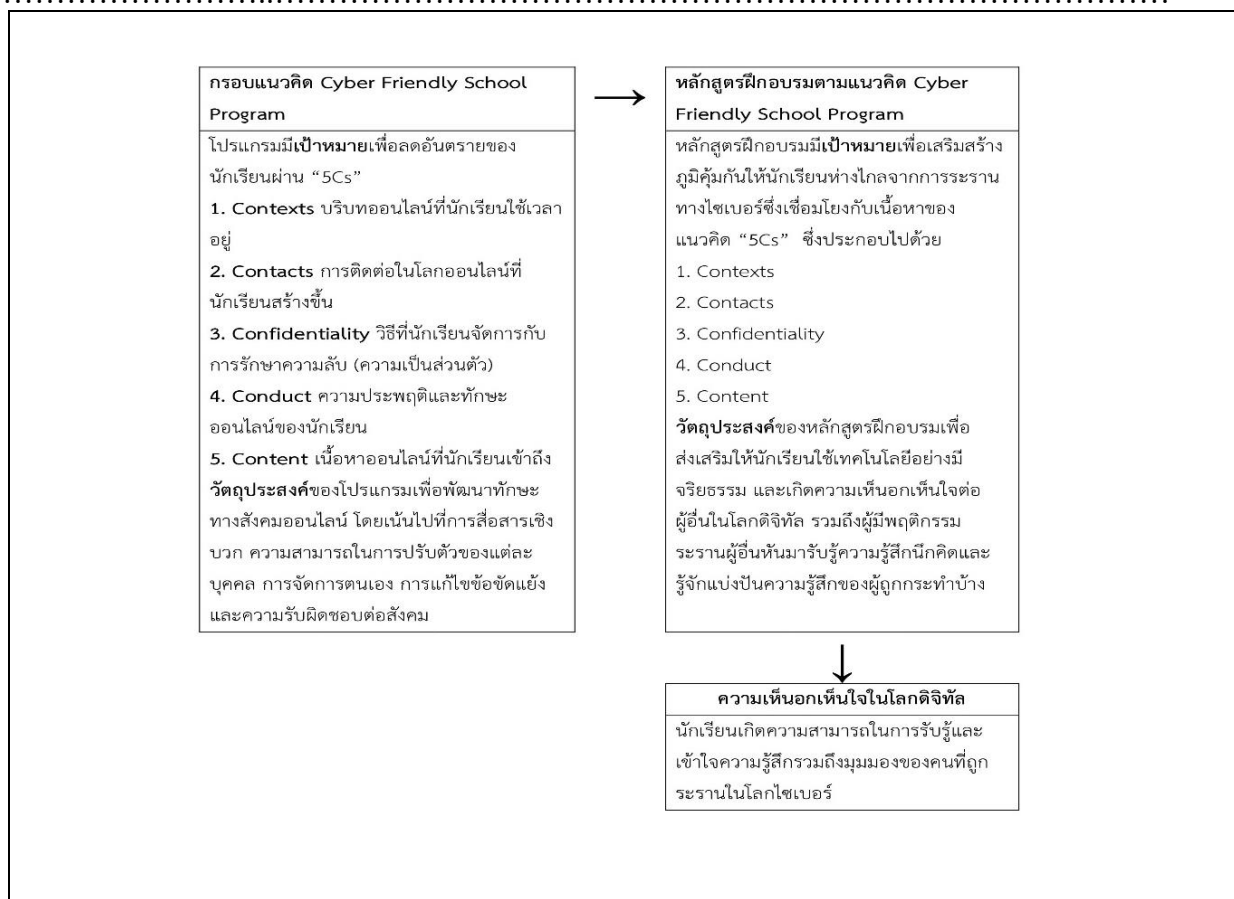
การจัดกิจกรรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือนำไปบูรณาการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลายหรือชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการทดลองอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program กับกลุ่มตัวอย่างชั้นอื่นๆ
2. ควรมีการวิจัยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program ให้มีรูปแบบการเรียนรู้ กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ มาใช้ในการฝึกอบรม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ ปัญหาเป็นฐาน เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมออนไลน์และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนห่างไกลจากการกระทำความผิดทางไซเบอร์ และเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัล เป็นการลดปัญหาการกระทำความผิดทางไซเบอร์ เพราะการเอาใจเขามาใส่ใจเราจะช่วยสร้างสายใยความรู้สึกระหว่างผู้ใช้งานร่วมกัน สร้างความรู้สึกห่วงใย มีเมตตา และเอื้ออาทรให้แม้แต่กับคนที่เราไม่รู้จัก และคนที่ถูกระรานในโลกไซเบอร์คนที่ถูกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมโดยสมาชิกอื่นในสังคมออนไลน์ และยังมีส่วนทำให้ผู้ที่มีพฤติกรรมกระทำความผิดบนโลกไซเบอร์ หรือใช้วาจาแสดงความเกลียดชังผู้อื่นทางออนไลน์หันมารับรู้ความรู้สึกนึกคิด และรู้จักแบ่งปันความรู้สึกของผู้ถูกระทำความผิด ซึ่งจะทำให้เขาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิด หันมาเอาใจเขามาใส่ใจเรา และรู้จักการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมมากขึ้น

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด Cyber Friendly School Program เพื่อเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจในโลกดิจิทัลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

References

- Cross, D., Shaw, T., Hadwen, K., Cardoso, P., Slee, P., Roberts, C., Thomas, L., and Barnes, A. (2016, November 21). *Longitudinal Impact of the Cyber Friendly Schools Program on Adolescents' Cyberbullying Behavior*. <https://www.researchgate.net>
- eSafety Commissioner. (2023, August 3). *Cyberbullying : Factsheet*. <https://www.esafety.gov.au/educators/training-for-professionals/professional-learning-programteachers/cyberbullying-factsheet>
- Navanalin, N. (2021). The Development of Problem Solving Abilities about Cyberbullying by Learning Activities based on Problem-Based Learning of Eighth Grade Students. *Journal of Educational Technology and Communications Faculty of Education Mahasarakham University*, 12(4), 95-106. (in Thai)
- Office of the Basic Education Commission. (2023, January 21). *Prevention Guidelines Stop Bullying in Schools*. <https://drive.google.com/file/d/11FrRmIgO0ZNAhbxwrGL>.

.....

Ortega-Ruiz, R., Del Rey, R., and A. Casas, S. (2012). *Knowing, Building and Living Together on Internet and Social Networks : The ConRed Cyberbullying Prevention Program*. *International Journal of Conflict and Violence*. https://www.ijcv.org/index.php/ijcv/article/view/2921/pdf_67

Srisa-ard, B. (2010). *Principles of Research*. (5th ed.). Bangkok: Surivitayasarn. (in Thai)

Wongsupa, Y., and Thamrongsotthisakul, W. (2022). Online Learning Development of Phenomenon - Based Learning and Reflective Thinking to Develop Empathy in Cyberbullying for Grade 12 Students. *Silpakorn Educational Research Journal*, 14(2), 427-445. (in Thai)